

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta textilní

Poetika tance – oděvní kolekce s použitím autorského tisku

Bakalářská práce

Studijní program:

B3107 Textil

Studijní obor:

Textilní a oděvní návrhářství

Autor práce:

Amálie Švorcová

Vedoucí práce:

doc. ak. mal. Svatoslav Krotký

Katedra designu

Zadání bakalářské práce

Poetika tance – oděvní kolekce s použitím autorského tisku

Jméno a příjmení: **Amálie Švorcová**
Osobní číslo: T17000293
Studijní program: B3107 Textil
Studijní obor: Textilní a oděvní návrhářství
Zadávací katedra: Katedra designu
Akademický rok: **2020/2021**

Zásady pro vypracování:

1. Rešerše na téma standardní společenské tance, tréninkové oděvy, poetika tance, digitální tisk.
2. Výtvarné hledání – moodboard, návrhy tisků, kresby a studie zvoleného tématu.
3. Realizace autorského vzorování pro oděvní kolekci.
4. Zhotovení vybraných oděvů.
5. Fotodokumentace.

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy:
Forma zpracování práce:
Jazyk práce:

tištěná/elektronická
Čeština

Seznam odborné literatury:

ABD-RU-SHIN. Ve světle pravdy: poselství Grálu. Stuttgart: Stiftung Gralsbotschaft, 2011. ISBN 978-80-87176-06-1.

DOSEDLOVÁ, Jaroslava. Terapie tancem: role tance v dějinách lidstva a v současné psychoterapii. Praha: Grada, 2012. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-3711-9.

BRUNTON, Paul. Duše a umění. Liberec: Santal, 2012. ISBN 978-80-85965-90-2. WAINWRIGHT, Lyndon. V rytmu tance: standardní a latinskoamerické tance krok za krokem. Praha: Ikar, 2006. ISBN 80-249-0819-0.

Vedoucí práce: doc. ak. mal. Svatoslav Krotký
Katedra designu

Datum zadání práce: 2. října 2020
Předpokládaný termín odevzdání: 28. května 2021

doc. Ing. Vladimír Bajzík, Ph.D.
děkan

L.S.

Ing. Renata Štorová, CSc.
vedoucí katedry

V Liberci dne 1. dubna 2021

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Jsem si vědoma toho, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má bakalářská práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědoma následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

21. května 2021

Amálie Švorcová

Anotace

Tato bakalářská práce se věnuje historii, podstatě a estetickému působení tance obecně. Popisuje pět základních charakterů standardních společenských tanců, které jsou také hlavní inspirací pro praktickou část - dámskou oděvní kolekci. Cílem je vytvořit tréninkové oděvy pro ženy věnující se tomuto druhu pohybu a podpořit tím důležitou atmosféru practisů, kterým tanečnici věnují obrovské množství času, zdokonalují při něm své schopnosti a vybrušují své citění.

Klíčová slova

Standardní tanec, společenský tanec, poetika tance, lidé a rytmus, trendy tréninkových oděvů, subtilnost a něha, sublimační tisk, dámská oděvní kolekce.

Annotation

This bachelor thesis deals with the history, essence and aesthetic effect of dance in general. It describes the five basic characters of standard ballroom dances, which are also the main inspiration for the practical part - women's clothing collection. The aim is to create training clothes for women engaged in this type of movement and thus support the important atmosphere of the practise, to whom the dancers devote a huge amount of time, improve their skills and sharpen their ability to feel.

Keywords

Standard dance, ballroom dancing, dance poetics, people and rhythm, trends in training clothes, subtlety and tenderness, sublimation printing, women's clothing collection.

Obsah:

1. Úvod.....	9
2. Rešeršní část.....	10
2.1 Podstata tance.....	11
2.1.1 Pohyb života.....	11
2.1.2 Původ tance.....	11
2.1.3 Tanec a umění.....	12
2.2 Poetika tance a rytmu.....	16
2.2.1 Život v objetí rytmu.....	17
2.3 Stručná historie standardních společenských tanců (STT).....	19
2.4 Charakter pěti STT.....	21
2.4.1 Waltz.....	21
2.4.2 Tango.....	21
2.4.3 Valčík.....	22
2.4.4 Slowfox.....	23
2.4.5 Quickstep.....	24
2.5 Trendy tréninkového a soutěžního oděvu.....	26
2.5.1 Vliv prostředí.....	26
2.5.2 Soutěž.....	26
2.5.3 Trénink.....	27
2.6 Vzorování – tisk.....	28
2.6.1 Konvenční tisk – tisk s pomocí tiskových forem.....	28
2.6.2 Digitální tisk – pomocí trysek.....	28
2.6.3 Přenosový sublimační tisk.....	29
2.7 Volba materiálů.....	30
3. Praktická část.....	32
3.1 Inspirace.....	33
3.2 Výtvarné hledání – kresby.....	34
3.2.1 Tvorba prvků pro vzorování.....	34
3.3 Návrhy vzorů.....	35
4. Realizace.....	39
4.1 Potisk textilií.....	39

4.2 Návrhy oděvní kolekce s technickými nákresy.....	40
5. Závěr.....	48
5.1 Fotodokumentace.....	50
6. Zdroje.....	64
6.1 Seznam literatury a internetových zdrojů.....	64
6.2 Obrázková dokumentace.....	65
6.2.1 Obrázková dokumentace ze zdroje autorky.....	65

Úvod

Společenským tancům jsem se věnovala velkou část svého života, proto je mi toto téma také tak blízké. Při vyjadřování se pohybem se mnohdy cítím jistěji než třeba při slovní komunikaci se svým okolím. Jeho principy a prožívání mi pomohly uvědomit si souvislosti mezi osobním úhlem pohledu na svět a vnímáním umění jako takového. Tanec je také především o vnímavosti a hudbě. Navíc se při něm hledá čistá role muže a ženy a pracuje se s jejich vzájemným doplněním.

Hledání souladu mezi dvěma lidmi opačného pohlaví a vnímání těla jako svého nástroje je pro společenský tanec klíčové. Když si vzpomenu na své tréninky, mrzelo mne, že nebylo k dostání více pěkného a podporujícího oblečení pro takové chvíle důležité přípravy pro veškeré zdokonalování se, o které jde především. Lidé, kteří se tomuto oboru věnují, často trénují šest dní v týdnu a ten sedmý jedou na soutěž či plesové ukázky. Sbírají tak zkušenosti, o něž mohou opřít své taneční dovednosti, které pak většinou sdílejí s mladšími generacemi. Osobně jsem se věnovala především standardním tancům, a na ty bych se také chtěla zaměřit v této práci. Design tréninkových oděvů pro tento druh pohybu je většinou dost tvrdý a sportovně laděný. Chybí vědomí, že tanec je především umění, nejen sportovní výkon. Ráda bych do takových oděvů vnesla více citu. Ladnosti, něhy, křehkosti a půvabu, jež jsou ženám vlastní. Ve vhodném oblečení se tanečnice mohou cítit mnohem ušlechtleji a nic jim tak nebrání v napojení se na charakter hudby. Mnohokrát jsem prožila, jak je důležité cítit se dobře a pravdivě i před partnerem, k čemuž oblečení má někdy sílu dopomoci. Jelikož jde o párový sport, psychologická podstata a rozdílnost mezi mužem a ženou by podle mého názoru neměla být přehlížena.

Cílem této bakalářské práce je proto citlivě stvořit dámskou kolekci pro standardní společenské tance, vybrat pro ni vyhovující textilie s nutnými komfortními vlastnostmi a vytvořit originální potisk inspirovaný samotnou poetikou tohoto pohybu.

„V tanci člověk pocítuje sebe sama a souzní tak s moudrostí světa.“

(Nietzsche)

„Vše ve vesmíru má rytmus. Vše tančí.“

(Maya Angelou)

„Veškerá krása života spočívá v pohybu.“

(Strinberg)

„Každý tanec je o pocitech. Je o energii a životní síle, a proto jde o jednu z nejsvobodnějších aktivit, kterou můžeme provozovat.“

(Wendy Bounaventura)

„Tanec je báseň, ve které je každý pohyb slovem.“

(Mata Hari)

2.1 Podstata tance

2.1.1 Pohyb života

Pohyb je vůbec jedním z prvních vyjadřovacích prostředků všeho živého. Svým způsobem jde o nejvěrnějšího společníka vlastního daru života. Je tedy přítomný již od začátku vývoje všech světů. V knize *Ve Světle Pravdy* se píše: "Teprve pohybem se mohlo vše existující zformovat, a proto také pohyb, neustávající pohyb znamená udržování a ozdravení všeho, co ve stvoření jest. Je tedy základním zákonem v celém stvoření." [1] Na důležitost vlastního pohybu lze též pohlížet jako na otázku života a smrti, jelikož smrt je spojena s jeho nedostatkem, ustrnutím.

2.1.2 Původ tance

"Od nejstarších dob patří tanec k dávným formám konfrontace člověka s bytím." [2]

Tanec jako takový se stal ve vši své přirozenosti jakýmsi živým impulzem. Bdí uvnitř nás od samého prapočátku lidské existence a v každé etapě vývoje jím člověk vyjadřoval různé formy prožívání a uvědomování si fungování světa. V průběhu staletí jsme jej však používali různými způsoby, resp. pro odlišné příležitosti. Často se stával důležitou součástí slavnostních rituálů. Lidé některých indiánských kmenů jsou přesvědčeny, že tanec má moc rozpohybovat okolní energii a ovlivňovat tak například změnu počasí, úspěch při lovu nebo uzdravení nemocných členů kmene. Tímto způsobem v minulosti vznikaly pověstmi opředené sluneční tance, totemové tance, nebo tance velkého ducha. Ve starověku tanec provázel především náboženský život nejvyspělejších národů. Chrámoví kněží o něm byli speciálně vyučováni a při slavnostních příležitostech prováděli taneční obřady k uctívání svých bohů nebo k připomínání si důležitých událostí. Jejich starostí byly i tance zajišťující plodivé síly země. Již ve starověkém Egyptě, Mezopotámii nebo Krétě existovaly pohřební, válečné, nebo soukromé milostné tance. Především později v antickém Řecku se tanec stal uměním. Uměním milovaným a respektovaným. Krom toho, že byl chápán jako forma válečné přípravy nebo nutného doprovodu svateb či pohřbů, vznikaly i tance, které provázely slavné řecké divadelní hry. Tím obohatily celou kulturu. Taneční gesta vždy pomáhala divákům přiblížit příběh a naladění postav na jevištích. Dále ve středověku se díky křesťanství otázka tance ve společnosti stala rozpolceným tématem. "Bez ohledu na zatracování či obhajování, dokázal tanec sebejistě přejít do moderní doby. Žena Isadora Duncanová (1878-1927) je považována za zakladatelku moderního výrazového tance. Jako první nakonec odvážně

odložila baletní střevíčky a inspirovala se antickou. Tančila bosa ve volné říze, často v přírodě, aby vyjádřila svou duši, aby vytančila svůj život. Volnost (nikoli však anarchie) a přirozenost se staly jejím cílem." [2]

Obrázek č. 1: Isadora Duncan a její tanec pro život

2.1.3 Tanec a umění

I dnes je tanec jistým druhem komunikace, velmi podobný formě slovní, hudební, malířské nebo psané. Lidské tělo bývá prostředníkem, jak sdílet reakce na okolní situace. Dotýká se bezprostředně naší duše a odpovídá tímto způsobem na její záchvěvy. V případě tance je již na lidské tělo pohlíženo jako na umělecké dílo samo. Opravdové oživení mu však teprve propůjčuje jakékoli vnitřní pohnutí člověka. Živý cit. Prožitek. "Pouhá krása tvaru bez vnitřního obsahu jen zavádí diváka do slepé uličky," píše Paul Brunton ve svých esejích o uměleckých dílech. [3]

Bez emocí se žádný druh umění neobejde, a proto ani tanec. Jelikož jde o komunikaci, musí tedy prvotním impulzem být touha sdílet něco důležitého. Prožívat něco velikého. Ať už ke vzniku takového impulzu dala podnět hudba či nikoliv, společným působením rytmu života a pohybu lidského těla vzniká tanec. V průběhu historie se samozřejmě jeho hodnota velmi proměňovala, vyvíjela a formovala. Umělci v jednotlivých etapách vývoje potřebovali

sdělovat vždy to, co bylo pro danou dobu, a tedy ve společnosti (i v nich samotných), nejživějším tématem. Tyto neustálé změny se jako i v jiných uměleckých odvětvích dějí dodnes a vývoj tak pokračuje dále. Ačkoliv nástroj - tělo - zůstává, trendy v tanci mění svou podobu téměř každou sezónu. Dokonce i způsob vyjadřování a styl hudby je díky novým technologiím také v ustavičném pohybu, a ten se odráží na životě kultury celé naší společnosti.

V minulých staletích byl tanec spojován především s cítěním vyšších sil, oslavami, prosbami, radostnou náladou a prožíváním štěstí, naděje, vítězství. Byl vždy součástí lidského dění. V dnešní podobě má díky své estetické a sdělovací funkci jistou hloubku a s ní i poetiku.

V knize Lyndona Wainwrighta se můžeme dozvědět, že již v době antického Řecka byl tanec jedou z částí výcviku řeckých vojáků a kladl se na něj velký důraz. [4]

Dnes existuje mnoho studií, které zjišťují, jak je jakýkoliv pohyb spojený s nasloucháním rytmu velmi prospěšný vyvíjejícím se dětem i dospělým. Vybrušuje se jím vnitřní vnímavost na podněty zvenčí a podporuje se nalézání souvislostí mezi nimi. Mnohem snáze pak lidé dokáží vyhodnocovat, jak věci fungují a klást si ty správné otázky pro nalezení obecných pravd. Tanec má tedy sílu podpořit vlastní vůli, empatii a jistotu jedinečné osobnosti. Pomáhá nalézt pevnou půdu pod nohama, což je neocenitelná podpora pro celý život. Skrze tanec se lidé navíc učí, jak správně a přirozeně ovládat nástroj, který jim byl darován na pouť tímto světem: své tělo, jež nutně každý z nás potřebuje pro zviditelnění vlastního působení na této zemi.

"O Řeckém umění se často píše jako o řeckém zázraku. Vycházelo z přesného, pravdivého zobrazování jevů, z jejich poznání (včetně člověka samotného) a podřizovalo se nejjemnějším pravidlům racionální myšlenky. Hlavně se však toto úsilí o pravdivost a logičnost soustředilo na jeden společný cíl: poskytnout potěšení oku i duchu." [2]

Ve starověkém Řecku byla na velmi vysoké úrovni kulturní, etická i umělecká činnost, především pak ta sochařská, kterou dodnes výrazně obdivujeme. V 18. století se Johann Gottfried Herder, průkopník preromantické estetiky v Německu, zabýval filosofickými úvahami o tom, čím jsou právě tyto sochy tak dokonalé. Vysokou estetickou hodnotu v nich připisoval právě stavu tehdejších lidí. Vynikali velmi dobrou fyzickou i duševní kondicí. Vnímal, jak moc důležitá je harmonie mezi těmito dvěma částmi lidských bytostí. Tajemství

tedy spatřoval ve spojení vybroušené vnímavosti se zdravou silou trénovaného těla. Obojí se muselo udržovat činné, v pohybu, na cestě k ušlechtilosti.

Dle mého názoru tanečním uměním také propojujeme tyto dvě základní lidské úrovně. Vybrušujeme náš cit a zároveň posilujeme tělo, kterému se pohyb také zamlouvá, jelikož mu prospívá. Nejde totiž o strastiplnou nekonečnou cestu přes hory a pouště. Nejde ani o strachem naplněný sprint, útěk před divokými zvířaty. Ani o lov, jež má pouze jeden účel. Naopak. Tanec je o příjemném, radostném a přirozeném pohybu. Pokud se podíváme dostatečně do hloubky, uvidíme, že jde o komunikaci našeho těla s prostorem, plochou tanečního parketu a s lidmi okolo, o snahu, kterou řídí neuhastitelná touha v nás. O čím dál hlubší prožívání hudby a vlastního těla. Vnímání maličností. Jak hladce se dokáže přelévat impulz od jednoho svalu ke druhému. Vědomé prožívání přítomnosti. Poznávání sebe sama. Živoucí tvoření. Sdílení. Rozpohybování energie v nás i v éteru kolem nás. To vše má tanec potenciál probouzet a zušlechťovat.

V případě společenského tance navíc patří do páru dva. Muž a žena, tvořící společně jeden plnohodnotný celek. Každý zde má svou specifickou a naprosto nenahraditelnou roli. Pakliže ji oba znají, ctí a vykonávají jeden pro druhého jak nejlépe umí, vzniká soulad dvou duší a těl. Vždy se mezi zkušenými trenéry tance učilo, jak moc důležité je mít v páru pěkný přátelský vztah plný důvěry, vřelosti a porozumění, jelikož v pohybu se nic neskryje. Žádnou disharmonii pohybem nezakamuflujeme. A pravá harmonie je bezesporu spojena s pravou krásou. Tanec na nás tedy empatickým divákům poví i to, co o sobě možná ani sami nevíme.

V tomto tématu se dotýkáme psychologické stránky párového tance. Vztah dvou lidí opačného pohlaví bylo vždy a stále zůstává obrovským tématem celé lidské společnosti. I v tomto ohledu jde při tanci o aktivitu, která ze své podstaty odráží všední život. Jelikož vztah mezi tanečními partnery se téměř podobá partnerství na osobní rovině. Krom doteku, hlavním spojujícím prvkem na parketě v bezeslovné komunikaci bývá hudba. V jejím vnímání potřebují být oba velmi bdělí a pozorní. Jsou pak schopní porozumět si na základě stejnorodosti (podobně silně rozvinuté citlivosti) a sdílení priorit. Pakliže se oba v páru shodnou na tom, co jim tanec přináší a co jim chtějí vyjádřit, bývají jeden druhým silně obohaceni a podpořeni. Jejich tanec pak odráží to nejušlechtilejší z lidského charakteru a uchvacuje okolí. Dává naději a z dojetí probouzí čistou radost. Tak, jak napsala Olga

Nytrová: „Kontakt člověka s krásou vzbuzuje lásku, otevírá v duši nečekané horizonty i tušenou vertikálu, v níž se prolíná odvěké krásno s dobrem.“

Hledání toho, co je lidem opravdu přirozené a co je naopak výsledkem dlouholetých dogmat či pokřivené výchovy, mě vždy velmi zajímalo. V tomto duchu mne velmi oslovila slova Isadory Duncanové (1878-1927), zakladatelky moderního výrazového tance: „Inspirovala jsem se pohybem stromů, mořských vln, mraků, podobností mezi vášní a bouří, mezi vánkem a jemností: a vždy se snažím vložit do svých pohybů něco z oné božské kontinuity, jež dává celé přírodě její krásu a život. To neznamena, že stačí nějak zmítat pažemi a nohama, abychom dostali přirozený tanec. V umění nejprostší díla jsou ta, jež stála největší úsilí syntesy, pozorování a tvorby, a všichni velcí mistři vědí, co to stojí přiblížit se veliké a nenapodobitelné předloze, již je příroda." [2]

Obrázek č. 2: Isadora Duncan – krása přirozené prostoty pohybů

2.2 Poetika tance a rytmu

Člověk, který se tancem zabývá, je velmi citlivý na vnímání rytmu a jeho tělo téměř okamžitě odpovídá na jakékoliv pravidelně se opakující zvukové vlny. Společně s melodií se nechává unést řekou hudby a splývá s její dynamikou. Touhou tanečnicků je tedy co nejníterněji vnímat hudbu a zdokonalit své schopnosti natolik, aby dokázali přirozeně spolupracovat s poselstvím skladby. Vzájemně se podpořit. O harmonii celku se snaží svou přirozenou činností svalstvo lidského těla, které je však mnohem těžkopádnější a méně dokonalé, než to, co prožívají tanečníci uvnitř. Cítit svobodu, vydat se na plavbu v proudech ušlechtilých tónů je jako nechat se s veškerou důvěrou unášet známou řekou. Vpustit do sebe vibrace hudby, slyšet nevyřčená slova, větu za větou, celý její příběh, nechat se jím pohltit. Bývá pokaždé trochu jiný. Podle uchopení jednotlivce. Tanečníci ho vpouštějí do sebe a prožívají každý jeho moment na vlastní kůži. Svalstvo na takové prožívání reaguje a vzniká viditelný pohyb, sdílející touhu, svobodu, hořkost, lásku, moudrost... Vše, co nám přebohatý život v každém okamžiku nabízí k využití.

Podle mého názoru je umění tance jedním z nejosobnějších a nejpřímějších vyjadřovacích prostředků vůbec. Jakmile je lidský duch správně propojený se svým tělem, nemusí namáhavě hledat onu esteticky nejvhodnější formu pro své vyjádření jako například malíř. To, co prožívají tanečníci uvnitř, vychází ven v okamžiku rozeznění prvních tónů hudby, aniž by své dílo viděli před sebou, dívali se na něj a hodnotili jej zrakem. Tančí jinými smysly. Zdravé tělo tak co možná nejpřirozeněji sdílí život v něm dlící. Jde o jakési zachycení prchavosti času a plynulé přelévání prožívaných dojmů z duše do hrubé hmoty.

Nástroj, který tanečník používá, je vždy 'po ruce'. Co je však pro tanec to nejdůležitější, jest samozřejmě hudba. Z vlastní zkušenosti vím, že lze tančit i na ticho samoty. Jakmile ho v sobě člověk nechá ožít, není již hluchým tichem, nýbrž dokáže v okamžiku naplnit náš vnitřní prostor, rozeznáním všech strun naší duše. Pak jde o tanec velmi osobní, intimní, jelikož naši vlastní hudbu schovanou za tichem nikdo jiný neslyší, nebývá takový tanec více důležitý pro nikoho jiného, než-li pro tanečníka samotného. Skrze sluch a neopomenutelně také zrak však divák otevírá svou empatii a dokáže s tanečnický spoluprožívat, což je to nejčennější, co mu tento druh uměleckého vyjadřování nabízí.

"Pravidelné střídání důrazu a odlehčení, napětí a uvolnění je tedy hlubinnou strukturou toho, čím z nedostatku lepšího slova říkáme "proud vědomí".[9]

Síla dojmů z tance je však podmíněna silou vycházející z charakteru hudby působící na lidské nitro. Jakmile jde o hudbu mající ušlechtilý cíl, může se jednat o velmi podporující 'dotek', který má sílu orlích křídel nás na chvíli povznést do výšin. Nabízí tím například zážitek opravdové svobody bytí, lehkosti, subtilnosti svého já, touhy po Světle, moudrosti a Pravdě. To lidem nejpřirozenější a ve své prostotě i největší. Snaha dřímající v nás a usilující o poznání, jak jen máme žít, se díky tomu ozývá častěji. Možnost k poznávání dobra je snad díky hlasu svědomí zakotveno v každém člověku.

V neposlední řadě tanec navrácí k přítomnému okamžiku. Stačí uslyšet pár tónů a během prvních pohybů mají tanečníci možnost zapomenout na své obavy ze dnů příštích i minulých. Nelze tančit a zároveň ve své hlavě slyšet hluk vlastních myšlenek přeplněných všedními starostmi. Tanec jest uměním založeném na touze po splynutí s proudem života, jehož průvodním jevem je právě proměna v čase. Pro každého umělce je důležité, aby měl neustále bohatý vnitřní život, cítění probuzené a oči i srdce otevřené. Aby tedy žil, prožíval svůj život plně a každým dnem o trošku vědoměji. Tělem i duší. Taktéž tanečníci musí mít co vyjádřit, chtějí-li skutečně tančit a nestačí-li jim pouhé opakování mechanických cvičení.

Tanec má také velký potenciál pomoci člověku poznat, po čem opravdu prahne celou svou duší. Jeho vibrace se působením hudby a pohybu zvyšují a přítomný okamžik mu připomene, za co všechno smí být vděčný a kam vlastně jeho touhy míří. A takové okamžiky jistě posilují lidskost v nás, jsou zušlechťující. Podobně jako píše Jan Sokol ve své knize Čas a rytmus. „Schopnost spontánní a velmi přesné synchronizace se pěstuje v rámci lidské socializace, v uspořádaném tanečním pohybu, v řeči i v poezii.“[9]

2.2.1 Život v objetí rytmu

Rytmus je velmi přirozeným prvkem všeho. Nalézáme ho jak v naší tělesnosti, tak ve vnějším světě. Často se o něm hovoří jako o jednom z hlavních zákonů vesmíru, jelikož je spojován s pohybem všeho živého, a vše kolem nás je v tomto ohledu živé, vše se proměňuje. Jan Sokol se také ve své knize zmiňuje o tělesných rytmech, které tvoří pozadí

naší vědomé existence, jako je tep, dech, přijímání a vylučování, bdění a spánek. V podobném řádu pak běží i celá Země ve svém neustálém oběhu kolem Slunce, pak i celá naše i jiné galaxie v tomto stvoření. Jako kdyby jediným pravidlem života bylo udržování čistého pohybu. Znamé projevy jako je střídání ročního období, doby setí a sklizně, narození a smrt. Žijeme uprostřed tohoto přirozeného rytmického cyklu. Pohybujeme se v něm a spolu s ním. Dalo by se tedy v pravdě říci, že celý náš život je tancem, celý vesmír tanečním parketem a čas hudebním doprovodem..

"Rytmus je to, co je v naší vnitřní zkušenosti nejčastěji spojeno s naší tělesností - a přitom vede přímo do oblastí, jež tradičně pokládáme za nejvíce 'duchovní', jako je hudba a poezie. Zkušenost rytmu je pro člověka hluboce vnitřní a intimní, v myšlení i v řeči obtížně uchopitelná, a přitom je tím, co nejpřesněji navozuje společenství s druhými. Spojuje nás s ostatní přírodou, živou i neživou, a přitom právě v něm vyjadřujeme, co ničím jiným vyjádřit nedokážeme. Žijeme s ním od narození do smrti, a přitom je pro nás čímsi slavnostním a dokonce svátečním. Je to nepochybně řád, a přitom právě v něm se můžeme cítit zvlášť svobodně." [9]

2.3 Stručná historie standardních společenských tanců

"Společenskými tanci jsou označovány tance vytvořené anglickými profesionály konce 20. let 20. století. Vznikly na základě dlouholetého studia vybraných tanců, které nejvíce vyhovovaly mentalitě Angličanů, jak v oblasti tzv. spotřebního tance, tak i z hlediska závodního, neboť již před formováním standardu se ve Velké Británii a západní Evropě v moderních tancích soutěžilo. Již v roce 1920 se angličtí učitelé tance na první Informal Conference dohodli, že je třeba z vybraných tanců odstranit excentrické prvky, které brání plynulému postupu vpřed. Na základě tanečních ukázek v podání nejlepších tanečnicků doby, přednášek a diskuze, což se opakovalo i na dalších konferencích, byly pak na Great Conference v roce 1929 zařazeny do standardních tanců waltz, slowfoxtrot, quickstep, tango a blues. Jejich základní a nejjednodušší kroky byly přesně definovány a pojmenovány a pro každý tanec bylo určeno ideální tempo. Ještě dnes představují tyto kroky základní figury STT (standardních společenských tanců). Jejich rozpracováním a stálým 'protancováním' na trénincích a na soutěžích se figurální repertoár, při zachování charakteru každého tance, stále rozšiřoval. Přinášel nové figury, nové poznatky. Vývoj těchto tanců pokračuje samozřejmě dodnes." [5]

Obrázek č. 3: ballroom

Anglický styl standardních společenských tanců je podle australského tanečního mistra Alfa Daviese maximum pohybu s minimem námahy. Taneční pár se snaží, aby vytvářel dojem, jakoby plul po ploše tanečního parketu. Alex Moore, britský učitel tance, zase dává

přednost výrazu 'lehkost'. Podle něj je STT především o dosažení maximálního pohybu spojeného s lehkostí a přirozeností. Právě hledání opravdové lidské přirozenosti mi přijde nejzásadnější, co dělá tanec tolik krásným.

"V současnosti jsou STT na soutěžích označovány podle konzervativních Angličanů převážně jako moderní (Modern Ballroom Dancing), což lze obhájit také faktem, že ze stovek moderních tanců 20. století zůstaly jen ony. Pro 21. století zůstávají v repertoáru soutěží tanečního sportu i běžných i reprezentačních tanečních aktivit." [5]

Jednotlivé tance standardních společenských tanců vždy něco osobitého vyjadřují, stejně jako vysoká hudba není jen pouhá zajímavá melodie, ale její rytmus a celkový dojem nakonec přináší poselství, kterým nás unáší na své vlně blíže poznání. Pokud se na ni dostatečně naladíme a pro prožitek otevřeme, smíme si ve svém nitru odnést něco velmi cenného. Diváci tak mohou odcházet podobně obohaceni jako umělci sami. Skrze niterné spoluprožívání dění, které se odehrává před nimi.

"Ostatně pohyby se nevynalézají, nýbrž se objevují, tak jako se v hudbě harmonie objevily a nevynalezly." (Isadora Duncanová) [2]

2.4 Charakter pěti standardních společenských tanců

Tato kapitola čerpá ze zdrojů [2, 6, 7, 8].

Ke standardním společenským tancům se řadí jako jedny z největších evropských klasik: waltz, tango, valčík, slowfox a quickstep. Každý z nich je jiný a promlouvá k nám velmi autentickým způsobem. Paul Bourcier výstižně napsal, že všechny city a pocity mají svou odpovídající podobu v tělesném výrazu a že intenzita citu by měla odpovídat intenzitě gesta. „Nástrojem výrazu se stává celé tělo střídáním napětí a uvolnění svalových skupin. Snaha o maximální expresi vylučuje mechanické užití kroků či pohybů, některé moderní choreografie se touto formou vrací ke spiritualitě člověka a jeho prožívání“. [2]

U standardních společenských tanců je nejdůležitější vnímání melodie, jelikož je to právě ona, která svým jedinečným způsobem dotváří rytmy. Dodává tak každé hudební skladbě její autentickou hloubku a barvu, čímž přibližuje její vlastní poselství.

2.4.1 Waltz

Waltz, tanec ryzí a životadárný. Ze všech dnes existujících tanců je jeho historie pravděpodobně nejdelší. Možná je to jeho velmi příjemným tempem, přibližně 30 taktů za minutu, což je asi polovina rychlosti valčíku. Tanečníci zdatně využívají své vlastní váhy a spolupracují tak s gravitací, která jim propůjčuje energii navíc. Jelikož jde o tříčtvrteční tanec, je přirozené dostat se pomocí švihů ze zdvihu přes snížené těžiště opět do zdvihu. Vždy na mě působil, jako když ptáče dospěje k moudrosti a začne se svým okolím vědoměji spolupracovat. Dole, nahoře, dole. Elegantně a kontrolovaně, jako ptáci, kteří se odevzdávají vlnám vzdušných proudů tak, aby sami ztratili co nejméně sil a přesto urazili velkou vzdálenost. Waltz je především harmonickým vznosným tancem, který klade důraz na melodii. Je plný plynulého pohybu s velmi jistým přenosem váhy těla. Někdy se takovému pohybu říká kontrolovaný pád, což je označení společně všem švihovým tancům. Tedy všem krom tanga. Ke švihovým tancům se řadí waltz, slowfox, valčík i quickstep. Plynutí je zajištěno neustálým sinusoidním střídáním kyvadlového pohybu (ve tvaru písmene ‚U‘) s pohybem obráceným (tvaru metronomu), přičemž je těžiště páru vždy jakýmsi bodem obratu a zajišťuje, aby pohyb zůstal kontrolovatelný, vědomý.

2.4.2 Tango

Dále tango, velmi výrazný tanec, který bývá prožíván až v cholericím temperamentu. Jako jediný ze všech STT nepochází z Evropy, nýbrž z jihoamerické Argentiny. Jeho původ mu

dodává skutečně jedinečný charakter. „Neplyne tak jako většina tanců, při kterých jsou partneři v tělesném kontaktu – zde nepřechází ladně jeden krok v druhý, nevzniká plynulý pohyb.“[4] Tančí se spíše v silném napětí mezi střídajícím se klidným tichem a zrychlením v pohyb ostřejší, opět rychle zastavený. Slow, slow, quick, quick. Tango je charismatický tanec, a přestože je jeho původ latinskoamerický v roce 1929 byl standardizován a zařazen mezi standardní společenské tance. Neobvyklá živelnost a impulzivnost jsou tím, kvůli čemu je tento tanec tolik odlišný od ostatních STT. Důležité jsou neustálé proměny silně kontrastních pohybů, které vytvářejí dojem dramatického vývoje, což je znatelný rys, citelný už z hudby tohoto tance. Toto drama je zřetelně zachyceno na postavení ve var iaci překlону na obrázku číslo 4. Tango provází život, jež je jedním činem za druhým. Síla, která se z napětí vzápětí uvolňuje a opět se pomalu kumuluje až napíná, bývá velmi podněcující pro diváky i pro samotné tanečníky. Přípodobňuje jej známé rčení: ‚Malé příčiny, velké následky‘.

Obrázek č. 4: tango, John and Janet

2.4.3 Valčík

Valčík, 'král všech tanců', původem z Rakouska, proto se někdy nazývá také vídeňský valčík. Název vznikl z německého slova walzen, což znamená otáčet se. Je svižný a složený převážně pouze z otáčky vpravo. Pro tento tanec existuje nejmenší počet variací, přesto je svým charakterem velmi důstojný. Důraz je kladen na první dobu $\frac{3}{4}$ taktu. Tempo bývá přibližně 60 taktů za minutu. V jeho jednoduchosti je i jeho velikost. Plynulost energické výměny je

zásadní pro to, aby se oba v páru vzájemně harmonicky podporovali. Partner a partnerka se střídají ve vzájemném propouštění a zabírání, čímž tvoří otáčivý pohyb po celém obvodu tanečního sálu. Diváci mohou být inspirováni jeho vzdušnou lehkostí. Spojení s ním unáší duše tanečníků do proudu jeho rytmičnosti. Snad je tím, co bezděčně vtahuje do běhu všeho dění a nalézá pojem nejčistší přirozenosti. Kdybych jej směla vyjádřit barvou, byla by to královsky fialová jako nalezení vnitřního klidu uprostřed vznešené očištné bouře.

2.4.4 Slowfox

Slowfox je pomalá varianta foxtrotu, bývá označován za nejtěžší, ale také za nejsvobodnější tanec všech STT. Hlavním prvkem je 4/4 takt a soulad s během dění. Vše má svůj čas. Jeho nálada bývá zčásti až flegmatická. V hudbě je cítit moudrost a zdravé pojetí života. Jako když se člověk smířený se svým osudem dokáže v důvěře uvolnit a být každým nádechem vděčný za život, jež mu neustále tolik přináší. Tanečníci v tomto tanci získávají jakýsi vědoucí tajuplný úsměv. Jejich krok je skluzný, vyžaduje dokonalou kontrolu těla, přirozenou eleganci, lehkost a jistotu. Slowfox je vlastně stálá taneční chůze téměř bez přísunů a jeho hladina je oproti waltzu mnohem klidnější, méně rozbouřená. Po skončení 1. světové války se slowfox stal nesmírně populární a to zejména v Anglii pro svou hladkost a jistou noblesu. Mluví se o něm jako o mírném vlnění, nebo jako o neustále pomalu tekoucím proudu. Důležité je také pevné a jisté spojení s tanečním parketem, který podněcuje důstojný vzlet důvěřivé duše. Přestože se tančí na soutěžích ve společenských tancích, z důvodu jeho obtížnosti se učí až ve vyšších třídách tanečních kurzů.

Obrázek č. 5: slowfox

2.4.5 Quickstep

Quickstep je nejhravějším a nejsvižnějším tancem ze všech standardních společenských tanců, vyznačuje se svým velmi radostným a energickým charakterem. Základní variací jsou takzvané čtvrtotáčky. Vliv na jeho dnešní podobu měla po 1. světové válce swingová a jazzová hudba, díky níž se do quickstepu dostaly různé synkopové prvky, běžení či poskoky. Definice synkopy v hudbě je rytmicko-metrický útvar, který ozvláštňuje pravidelný průběh hudební fráze. Quickstep, neboli foxtrot, také časem obohatily pohybové variace z charlestonu nebo ze stepu. Quickstepová hudba je tak plná strhujícího nadšení, že se dá přirovnat k téměř dětskému výrazu hudby. Po taneční ploše se taneční pár pohybuje v tepu radostného objevování své vnitřní energie. Ze všech standardních společenských tanců je nejhravější. Povahou bychom jej mohli přirovnat k malému dítěti, které se ze své přirozenosti nesmírně těší na nadcházející chvíle, hodiny, dny. V důvěřivé lehkosti tuší, kolik krás život nabízí... Plně tak prožívá každou minutu při poznávání světa. V knize *Ve Světle Pravdy* je krásná věta, kterou mi tento tanec často připomene: „A přece jste již často zpozorovali, jak překrásně a osvěživě působí už jen svou přítomností člověk, jemuž tu a tam dětsky zazáří oči.“[1] Quickstep je naplněn právě touto osvěžující vitalitou, jež vždy napomáhá regeneraci svou tajemnou silou obnovy života. A možná proto často nejvíce rozradostní, podněcuje nadšení.

Ve všech těchto tancích nalézám nějakou část vývoje. Podnět k probuzení velké touhy po uplatnění tušených ideálů, které se v nás tu a tam ozývají. Snad jde o jakýsi vnitřní boj proti všem druhům strnulosti a dogmatům. Hledání podstaty života a odpovědi na otázku, jak jen máme my lidé žít.. Lidé přece už po tisíciletí hledají ideální způsob života, myšlení, chování i oblékání.. Touží pochopit zázrak života, pravou podstatu lidství.

Charaktery standardních společenských tanců mi dávají ochutnat, jak svobodné je snažení při překonávání vlastních hranic. Připodobňují mi, jaké to může být, žít důstojně, beze strachu a vnímat zdravě pravé nepomíjivé hodnoty dní. Ukazují, jak je důležité mít odvahu rozhodovat sám za sebe, rozvíjet svou vlastní vůli a zároveň s tím cítit odpovědnost za své činy, slova i myšlenky. MUDr. Jan Palouček napsal v roce 2009 inspirující knihu *Poselství barev*, kde se zmiňuje, jaké důležité místo v našich povahách zaujímá systematickosti a disciplína, přispívající nalezení chuti spoluvytvářet realitu, tudíž být si vědom své vlastní hodnoty.

Dokázat rozeznít sounáležitost se světem. Taktéž vzkřísit potřebu působit k radosti sobě i svému okolí. „Mohou pomoci zrodit přání stát se vědomou součástí tohoto velikého světa, být v něm vítaným hostem a spolupracovníkem, který se podílí na jeho udržování a rozkvětu. ...Takový člověk pak svou ctižádost nevybízí v pokusech vyvýšit se nad ostatní, ale v soustředěném rozvoji svého nadání, pro něž hledá uplatnění.“[16]

2.5 Trendy tréninkového a soutěžního oděvu

Tréninky jsou a vždy budou významnou dobou příprav a zároveň vlastní cestou, kterou již Buddha před 2,5 tisíci lety označil jako důležitější než-li samotný cíl. Doba učení, jež předchází každému významnějšímu činu, se nikdy nedá přeskočit. Pro tanec je stejně důležitá jako pro cokoliv jiného. Z tohoto úhlu pohledu zaniká pojem maličkosti, jelikož pro celek je každý stupeň stejně podstatný.

2.5.1 Vliv prostředí

Jelikož bývá taneční parket nejčastěji v kulturních domech, celkový pohled na prostředí musí nést pečeť soudržnosti s povahou sdělení, které se zde má odehrát. Celkový dojem nezískáváme pouze z vhodného výběru hudby a tanečního umění samotného, ale i z prostředí, do kterého je vše zasazeno nebo z oděvů, které si umělci vezmou na sebe. Soulad jemnějšího dění s esteticky vhodnými vzory a barvami dokáže podtrhnout dojmy, které se tancem zprostředkovávají. Podobně jako v hovoru důraz, barva a tón jednotlivých slov pomáhají vykryštalizovat jasnému obrazu, který chce mluvčí předložit k prozkoumání sdělujícím. Prostor tedy dokáže být pro taneční umění buď podpůrné nebo naopak mu nemusí prospívat a tím může zeslabovat jeho účinky. Tanec je již velmi dlouho brán za součást divadelního umění. A stejně jako na divadelním jevišti je vše, co se klade před diváka, stejně důležité, jelikož jde o součást celku, taktéž je tomu u společenského tance, který se snaží o podobný cíl.

2.5.2 Soutěž

Na soutěži nastává situace, kdy jsou tanečníci hodnoceni porotou. Proto se všichni účastníci soutěže snaží přednést nejen hloubku svého tance a energii, ale celkový dojem jedinečnosti osobností. Jelikož muži nosí ve vyšších třídách tmavý frak, často se za účelem vyniknout využívají výrazné barvy šatů partnerek a hojnost tvarového zdobení pomocí různých třpytivých komponentů, broušených kamínků či nejrůznějších druhů flitrů a peří. V posledních letech se nejznámější značkou vyrábějící takovýto typ soutěžních společenských šatů stala litevská EM couture nebo italský RS atelier. Jejich tvorbu nosí nejsledovanější tanečnice světové federace tanečního sportu např. Alexandra Galkina, Olga Kulikova nebo Ieva Zukauskaitė.

2.5.3 Trénink

Zato tréninkovým trendem se stalo spíše splynutí a skromnost. V dnešní době se velmi často nosí čistě černé oděvy, přičemž je na černou barvu pohlíženo jako na nejelegantnější a zároveň nejprostší, čímž podporuje jakési uvnitřnění se. Co se týče materiálů, krom klasických pletenin se pomalu začínají objevovat sametové proužky a nejrůznější průsvitné elastické tyly, které vnímám jako příjemné zpestření. Při tanci se tanečníci potřebují cítit velmi svobodně. Pro uvolnění a odevzdání se hudbě je důležité, aby je nic vnějšího nerušilo a neomezovalo, tedy ani nevhodné oblečení. Proto je pro tréninkové oděvy ideální hladký elastický materiál, který má schopnost přizpůsobit se pohybům těla. Pro tyto předpoklady se nejčastěji využívá vhodných vlastností hladkých pletenin.

Obrázek č. 6: soutěžní šaty od EM couture

Obrázek č. 7: tréninkové šaty

2.6 Vzorování - tisk

V technologiích pro zušlechťování textilních materiálů existuje vícero metod. Potiskování textilií bývá vedle barvení jednou z nejdůležitějších, jelikož má rozhodující vliv na prodejnost výrobku. Historicky první potiskování jistě vznikalo již s prvními pokusy o obarvení textilních materiálů. Pomocí různých přírodnin - rostlin či hlinek se oděv namácel do roztoků těchto barviv a jelikož vznikaly různé chyby a neprobarvená místa, dá se tak hovořit o začátcích tisku. Tisk, tedy místní barvení, se dnes díky neustálému vývoji stále velmi rychle zdokonaluje. Především během posledního století se potiskování velmi zásadně proměnilo. Vývoj od ručního tisku pomocí dřevěných vyřezávaných forem pokračoval přes tisk z hloubky, filmový tisk plochými šablonami či rotačními válci, až k digitálnímu Ink-Jet tisku či přenosovému tisku.[10,11]

2.6.1 Konvenční tisk – tisk s pomocí tiskových forem

Konvenční tisk dělíme dále na tisk reliéfní, kde se barva nanese na vyvýšená místa formy a odtud se tlakem přenesou na textilií. Dále tisk z hloubky, jehož princip funguje naopak. Potiskovaná textilie přijímá barvu z vyhloubených míst rytím v tiskacím válci. A tisk filmový s plochými (sítotisk) či rotačními šablonami. U této metody tisku se používá síťová šablona, přes kterou je barva nanášena pouze na místa požadovaného vzoru. Při konvenčním tisku je tedy nutné nanášet každou barvu vzoru zvlášť a používá se tiskařská pasta, která je obdobou barvicí lázně s tím rozdílem, že je výrazně zahuštěná. Další podstatnou odlišností je několikanásobné množství barviva než při běžné barvicí lázni. Tiskařská pasta zajišťuje přechod barviva na vlákna textilie a skládá se z pigmentu nebo barviva a zahušťky, popř. dalších přísad jako jsou změkčovadla, fixační a jiné látky. Fixace probíhá po tisku nejčastěji pářením a důležité je i závěrečné kvalitní vyprání a vymytí všech pomocných přísad pro přenos barviva, což vyžaduje značné množství vody. Velkou výhodou je jednoduchost těchto technologických procesů a jejich cenová dostupnost. [10,11]

2.6.2 Digitální tisk – pomocí trysek

Metoda Ink-Jet tisku se obejde bez tiskových šablon. Barva je pomocí trysek vstřikovávána (min. 60.000 drobných kapek inkoustu za minutu) přímo na materiál. U pigmentového tisku

je nutno vzor rozložit na jednotlivé barvy, u digitálního tisku tomu tak není, což přináší rozšířené možnosti pro vzorování. Funguje na stejném principu jako dnes běžné digitální tiskárny, akorát tisknutým materiálem není běžný papír, nýbrž textilie. Tisknout se tak mohou například i fotografie. Potištěný materiál touto technologií si ponechává příjemný textilní omak a potisk je odolný vůči praní i UV záření. [11,12]

2.6.3 Přenosový sublimační tisk

V případě této bakalářské práce je nejvhodnější použít dnes nejužívanější systém tisku přenosového - tisk sublimační, který se používá při potisku textilií ze syntetických vláken nebo jejich směsí. Typickým využitím je potisk například sportovních dresů. Tento způsob tisku spočívá v přesublimování barviv z nosiče, například z papíru, za působení tepla a tlaku. Během termického působení dochází k otevření pórů textilních vláken a k samotné sublimaci (změně z pevného skupenství na plynné) disperzních barviv, tedy přenosu barviv hluboko do struktury materiálu a současně dojde k jeho fixaci. Tento způsob tisku je realizován suchým postupem, odpadá tedy fáze sušení a paření. Krom toho je velkou výhodou snížení znečišťování odpadních vod, jelikož není potřeba závratného množství vody na praní po tisku. Pomocí sublimačního tisku můžeme dosáhnout výrazných a stálých barev při relativně nízkých nákladech. Krom toho, že jde o rychlý proces, další dobrou vlastností je ostrost tisku, tedy výborné prokreslení detailů a barevných přechodů. Lze také tisknout složité vzory nebo fotografie na již hotovou konfekci. Nevýhodou je omezení na syntetické materiály (nejlepších výsledků totiž dosahují na polyesteru), při potiskování směsí syntetických s rostlinnými textilními vlákny dochází k blednutí barev. Nevýhodou je i fakt, že pro zachování původní barevnosti motivu je nutné aplikovat sublimační tisk pouze na bílý materiál a nalézt vhodný přenosový papír, jelikož se může stát, že za zvolené teploty (180 – 220°C při působení až 60s) může nevhodný nosič ovlivnit barevnost přenášeného vzoru. [12,13]

2.7 Volba materiálů

Kolekce oděvů určená pro tanec by vždy měla vyhovovat jejich nositelům a v žádném případě by jim neměla bránit v možnostech pohybu. Při tanci je důležité, aby se oděv přizpůsobil, choval se tedy podobně jako lidská kůže a pružně následoval při tanci protahování různých částí těla pomocí jednotlivých svalových skupin.

V tomto případě jsem hledala mezi jemnými pleteninami, plošnými textilními útvary vzniklými prostorovým provázáním nití nebo soustav nití. „Pleteniny mají díky své struktuře a charakteru provázání řadu vynikajících vlastností. Typickou vlastností běžných pletenin je vysoká tažnost, kterou udává tvar oka, základního stavebního prvku všech pletených materiálů. Tato vlastnost spolu s pružností a měkkostí zajišťuje příjemné nošení, volnost pohybu a možnost relativně jednoduchého stříhového řešení pletených výrobků. Volná vazební struktura a nízký zákrut pletařských nití dodává pletenině měkkost a dobré hygienické vlastnosti - prodyšnost a nasákavost. Poréznost pleteniny zajišťuje při určité tloušťce dobrou hřejivost. Tyto strukturální vlastnosti pleteniny umožňují používat syntetická, málo navlhavá vlákna s dobrými výsledky i pro výrobu prádla přímo dotýkajícího se kůže. Nevýhodou pleteniny ve srovnání s odpovídající tkaninou je její vyšší plošná hmotnost.“ Takto popisuje vlastnosti pletenin Ing. Hana Štočková ve svých přednáškách pro předmět textilního zboží na TU v Liberci. [14]

Dnes existuje na trhu poměrně velká spousta nových pletených materiálů určených ke sportovním účelům, kromě známé merino vlny bývají především ze syntetických vláknenných směsí. Často se používá polyester či polyamid v kombinaci s elastanem.

Mezi zajímavými textilními materiály jsem objevila pleteninu od firmy Roolltex s firemním názvem ‚Monako‘, která pruží do čtyř stran, je lehká, vyrobena z 88% mikro-polyamidu a 12% elastanu. Má měkký matný povrch, na omak až hedvábný. Nabízí tedy velmi příjemný pocit při kontaktu s pokožkou. Zároveň není průhledná a kombinuje tak komfortní vlastnosti s elegancí. Zvolila jsem jemnou pudrově tělovou barvu, kterou jsem dále zušlechtila potiskem pomocí sublimačního tisku na Katedře designu Fakulty textilní Technické univerzity v Liberci. Kromě pleteniny ‚Monako‘ byla na této bakalářské práci použita měkce splývavá ultratenká pletenina ‚New Seta‘ vyrobenou ze 76% polyamidu a 24% elastanu. Výborně

obklopuje siluetu, na dotek chladí a vyniká svým hladkým povrchem, takže působí lesklým až hedvábným dojmem. Dále již od prvního ročníku pracuji s elastickým tylem, pružným do všech čtyř směrů. Tento materiál je vyráběn z 85% polyamidu a 15% elastanu. Jedná se o řídkou a průsvitnou osnovní pleteninu. Tyl je charakteristický svými šestiúhelníkovými otvory a běžně se používá při výrobě krajkovin. Ve druhém ročníku jsem z něj tvořila oděvy na téma ‚Kouzlo něhy‘, díky čemuž jsem poznala, jak se chová pod strojem i na těle. Pro jeho kladné vlastnosti jsem našla uplatnění i v této bakalářské práci. [15]

3. Praktická část

Obrázek č. 8: moodboard

Praktická část této bakalářské práce se zabývá výtvarným hledáním a zpracováním dámské kolekce pro tréninkové oděvy standardního společenského tance, v níž jsou užity textilní materiály s autorskými desénami realizovanými metodou sublimačního tisku dostupnou na Katedře designu v Liberci. Krom moodboardu, kreseb, návrhů a zkoušek vzorování, obsahuje tato část i módní ilustrace, popis jednotlivých modelů a následně i oděvní kolekce v řadě. Závěr pak zahrnuje účel použití, směr mé snahy a praktické zhodnocení všech čtyř oděvů.

3.1 Inspirace

Inspirací pro tuto práci, která se nazývá poetika tance, je především standardní společenský tanec. Jelikož jde o dámské tréninkové oděvy, důležitý směr udává také žena, něha, ladnost a rytmus. Zpodobnění nalézám v půvabu jemné krajky a průběžných přechodů mezi různými tóny barev. Sílu zmíněného můžeme podpořit správným užitím kontrastu. V tomto případě tedy ukotvit či uzemnit jakousi subtilnost, která je znázorněna na obrázku č. 8 vlevo dole. Fotografie zachycuje moment hry světla a stínů na odhalené lidské kůži. Světlo prochází lépe skrz řídkěji pletené části záclonoviny, hůře pak skrze hustěji pletený vzor této osnovní pleteniny, čímž se docílilo rozdílné intenzity průchozího světla. Paprsky tak přenášejí kopii desény textilie podle fyzikálních zákonů dále na objekt za pleteninou. Působí půvabně, přirozeně a ve své proměnlivosti až étericky.

Výtvarným hledáním desénů se pokouším docílit podobného působení a zároveň se snažím v kolekci užít zmíněný kontrast, který by pomohl správně vyjádřit pravou ženskost a poetiku měkkého pohybu. Pro vzorování materiálu této kolekce volím nedokonalou, svobodně působící linku v kombinaci s pravidelným, velmi častým rytmickým opakováním jednoduché střídavy vzoru. Toto spojení snad dokáže esteticky podpořit prvky tance aniž by ho rušilo přílišným upoutáváním pozornosti pouze na samotný oděv. V případě velkých a výrazných vzorů, které se při tanci opticky slívají do velkých ‚čmouh‘, podle mého názoru divákům velmi ztěžují vnímání tance jako takového a soulad páru tak není dostatečně postřehnutelný. Navíc, při tanci je velmi důležitá osobitost každého páru. Ona přiznaná jinakost osobností je tím, co ve vysokých třídách, kde je většina párů svou velmi dobrou technikou tance na podobné úrovni, zvýrazňuje a dává na parketu vyniknout. Proto si myslím, že vzorování oděvů pro tanec by mělo vždy zanechat dostatek prostoru k řeči autenticity každé osobnosti. Dovolit jí vyjádřit se a vhodnou formou podpořit její schopnosti.

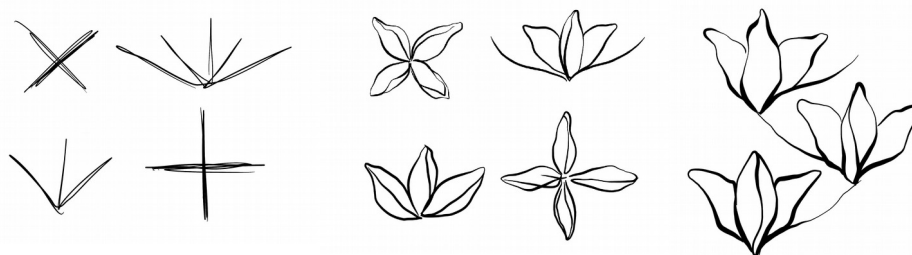
3.2 Výtvarné hledání – kresby

Poetika tance v lince. Křehkost kresby tužkou byla vždy mým favoritem. Ačkoliv se pohyb na omezenou plochu papíru nevtěsnává snadno, vyhovuje mi zachycení jeho dynamiky v různé intenzitě přítlaku tuhy a zdánlivě roztřesená kresba tančícího páru snad připomíná nedokonalé zaostření našeho oka jakmile se v našem okolí něco pohybuje. Podobně jako prosazovali impresionisté. Je důležité žít v přítomnosti a vnímat oka mžik, který probouzí jasný a naprosto ryzí dojem pravdy. Ten totiž není v onen prchavý moment možné spoutat či zastřít rozumovým přemítáním, které po prvotním vjemu teprve následuje.

Obrázek č. 9: kresby, linka

3.2.1 Tvorba prvků pro vzorování

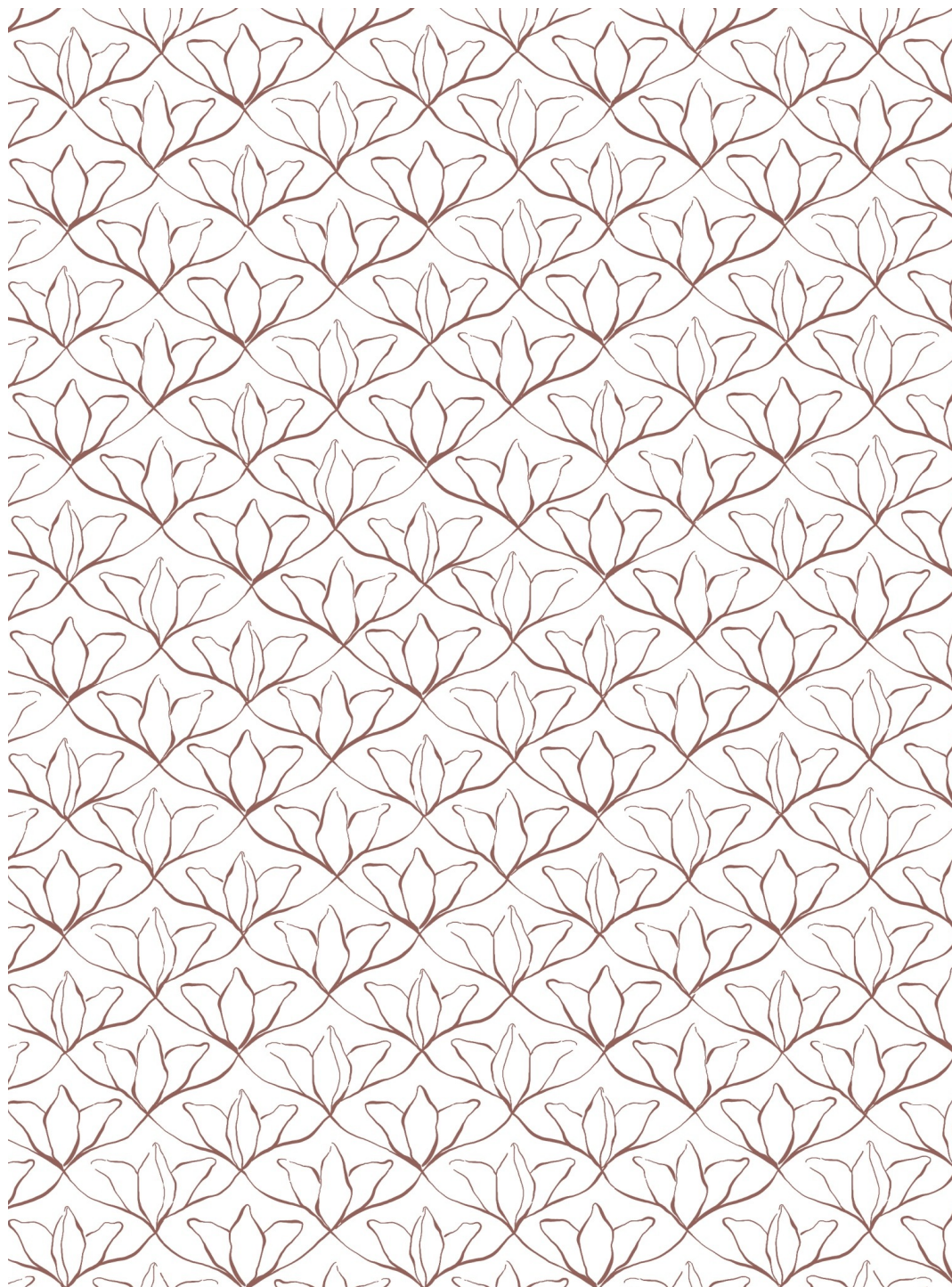
Obrázek č.10: proces tvorby prvků pro vzorování

3.3 Návrhy vzorů

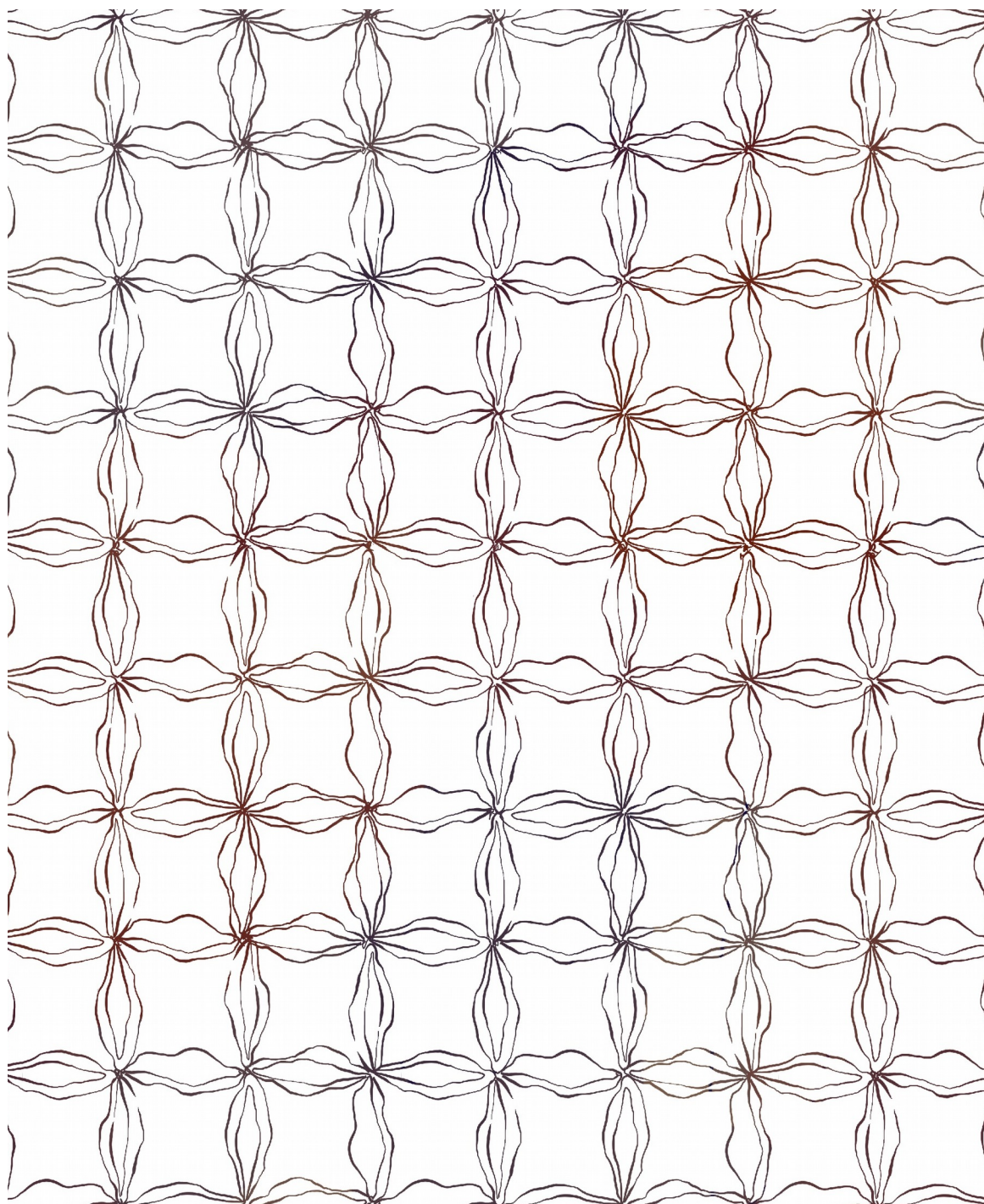
Obrázek č. 11: vzor „půvab přírozenosti“

Žena byla odjakživa spojována s půvabnými křivkami a svým způsobem i s květinami. Na naší zemi jako na rozkvetlé louce je každá jiná a přesto ani jedné nechybí krása. Možná z tohoto pojetí se ženy halí do nejčastěji do tvaru písmene A.

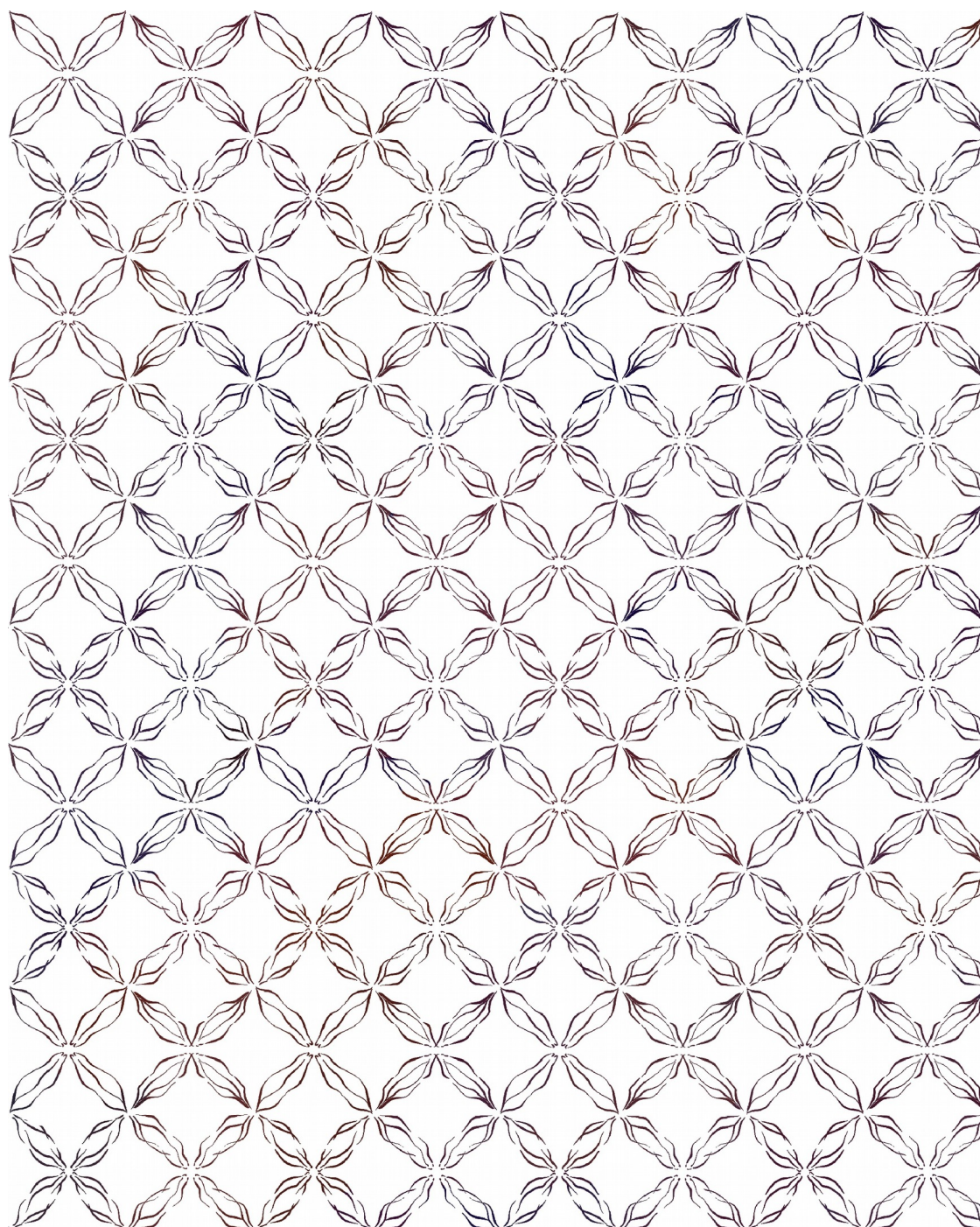
Obrázek č. 12: vzor ‚splynutí v celek‘

Dotek je důkazem dobrovolného hledání harmonického souznění, které jediné vede ke splynutí v jeden celek. Podle mé představy o světě je vše v našem vesmíru propojené a tudíž se vše navzájem ovlivňuje.

Obrázek č. 13: vzor ‚rytmický dotek‘

Doteky vln způsobují doteky energií. Jejich spojení, které umožňuje komunikaci. Prolínání může vést až splynutí a vzájemnému obohacení.

Obrázek č. 14: vzor ,vlnění‘

Vždy mne fascinoval jakýkoliv kus textilního materiálu oživený pohybem. Ať už pověšená košile na šňůře vlnící se ve větru nebo sukně krácející ženy dotvářející tak její pohyby a podporující ladnost ženského těla. Obě představy v sobě nesou silný pocit přirozenosti a jakéhosi dechu života. Jako v tanci, kde se vše odehrává svobodně, avšak v mezích fyzikálních zákonů.

4. Realizace

4.1 Potisk textilií

Tisk probíhal na předem barevnou textilií. Aby se díky tomu barva desénu příliš nezměnila, volila jsem pudrové tóny podkladu, které zároveň zapadají do celého konceptu této práce. Poetika tance a rytmu je tak stále zřetelná.

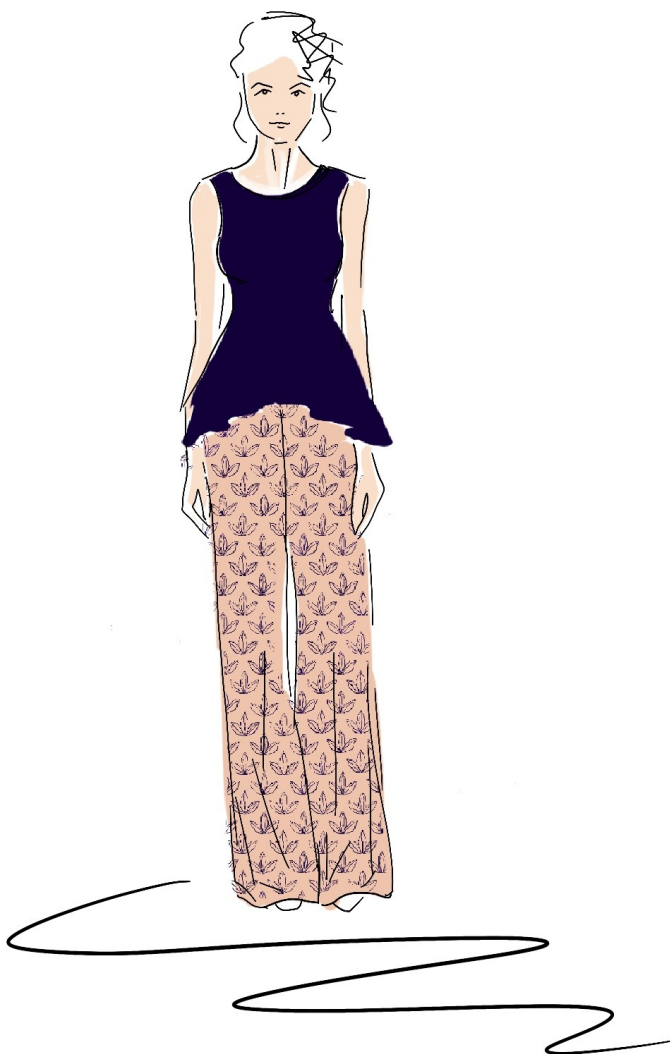
Obrázek č. 15: realizace tisku

K vyhotovení této přenosové metody tisku bylo využito vybavení tiskařské dílny na Katedře designu Technické univerzity v Liberci. Nejprve bylo nutné připravit tisk v tomtéž měřítku, který jsme chtěli natisknout. Všechny vzory jsem v Adobe Ilustrátoru připravila na metráž o rozměrech přibližně 150cm na 100cm. Ty se následně pomocí digitální tiskárny Mimaki JV4-130 vytiskly sublimačními inkousty na speciální papír, který slouží jako přenosové medium pro sublimační tisk. Samotný tisk probíhal při teplotě 180°C pomocí kalandru Texart cs-64. Jak už bylo zmíněno v kapitole o přenosovém tisku, tato metoda vzhledem ke své přesnosti dovoluje tisk i jemných linek, čehož bylo pro tuto bakalářskou práci úspěšně docíleno. Drobný tisk tak připomíná jemnost krajky.

4.2 Návrhy oděvní kolekce a technické nákresy

Model č. 1 s užitím vzoru ‚půvab přirozenosti‘

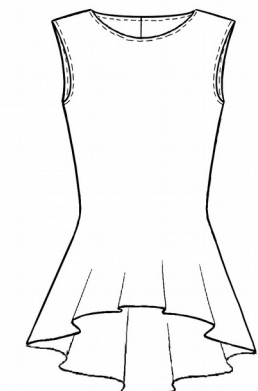
Model č. 1 se skládá z pohodlných kalhot jednoduchého střihu s širokými nohavicemi a pasovým límcem na bocích staženým gumou. Top je navržen bez rukávů a od pasu dolů se tvarově rozšiřuje. Celou kolekci provází práce střihu s kruhovými výsečemi, které umožňují splývavé textilii podpořit ženské tvary i dotvářet pohyb při tanci. Pro kalhoty z lososové plavkoviny byl použit vzor ‚půvab přirozenosti‘, díky kterému se zde kloubí důstojnost tmavomodré s jemností vzorovaných kalhot.

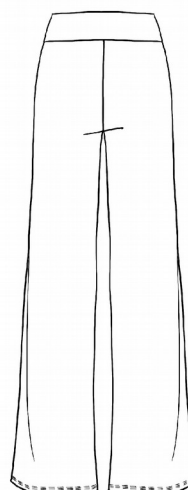
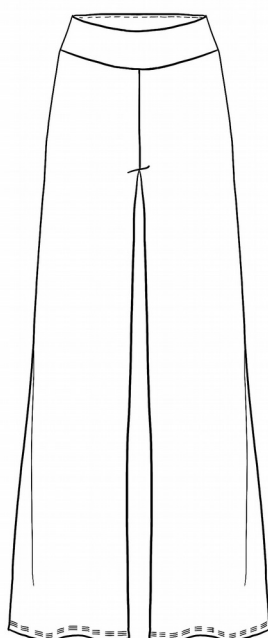
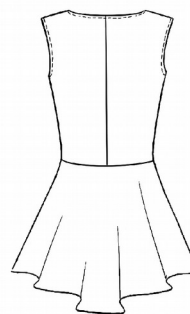
Obrázek č. 16: model č. 1

Model č. 1: technický nákres

Přední pohled

Zadní pohled

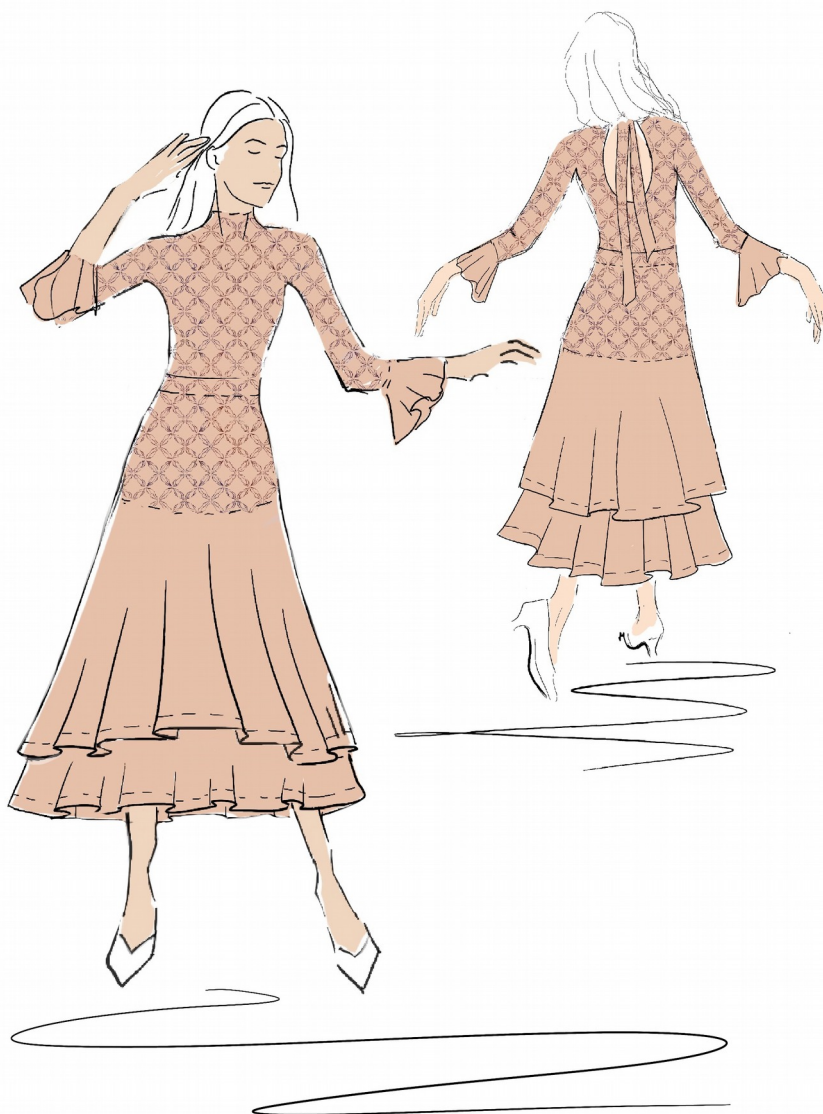

Obrázek č. 17: technický nákres modelu 1

Oba materiály jsou směsí polyamidu (který je velmi odolný proti oděru) s elastanem (jehož hlavní úlohou je poskytovat větší pružnost) o gramáži 190 g/m². Průkrčník topu byl začištěn lemovacím proužkem ze stejného materiálu a průramky pak řetízkovým čtyřnitým stehem. Taktéž dolní okraj kalhot. Do pasového límce byla vložena guma. Spodní kraj topu začištěn není, proto aby bylo uchováno jemné vlnění materiálu.

Model č. 2 s užitím vzoru ‚vlnění‘

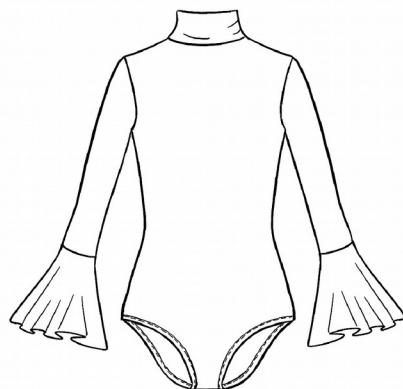
Tento model se skládá z bodýčka a široké sukně. Body se stojáčkem na předním dílu napomáhá čistému až ušlechtilému vzezření. Vzadu je průstřih až k lopatkám, který se uzavírá vázačkou. Celé body je potištěné až na zvonové zakončení tříčtvrtečních rukávů. Stejný vzor jako je na vrchní části oděvu, je využit i na horní části sukně. Na postavě tak na sebe vzor plynule navazuje a pokračuje pár centimetrů pod sedovou linii. Odtud se připojuje čistá dvojitá kolová sukně z téhož materiálu, již bez potisku. Tento oděv se snaží zkloubit působení celistvosti šatů a praktičnost dvoudílných outfitů.

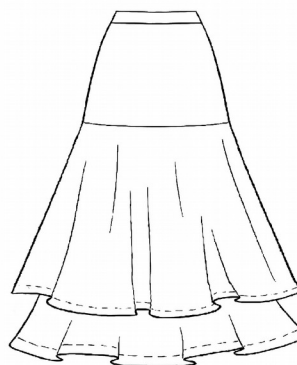
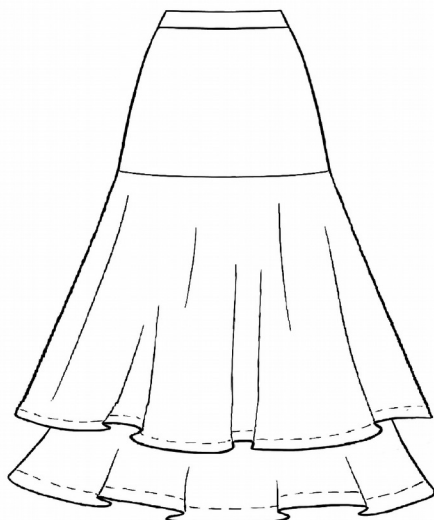
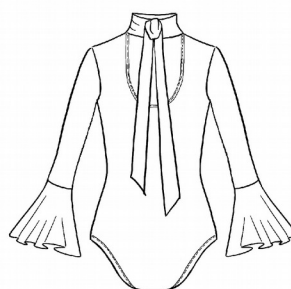
Obrázek č. 18: model č. 2

Model č. 2: technický nákres

Přední pohled

Zadní pohled

Obrázek č. 19: technický nákres modelu 2

Průkrčník bodyčka je začištěn lemovacím proužkem nepotištěného materiálu, na předním dílu navíc se stojáčkem, který do zadního dílu přechází ve vázačku. Otvory pro dolní končetiny jsou také začištěny lemovacím proužkem z téhož nepotištěného materiálu. Zvonové rukávky jsou ponechány bez začištění jen čistým střížením. Sukně je v pase opatřena širokou gumou a spodní okraje obou vrstev sukně jsou zakončeny všitou dvoucentimetrovou šikmo tkanou modistickou krinolínou, která pomáhá udržet zvonový tvar sukně. Použitý materiál se nazývá ‚Monako‘ (viz. 2.7 Volba materiálů) o gramáži 140g/m²

Model č. 3 s užitím dvou vzorů: ‚rytmický dotek‘ a ‚splynutí v celek‘

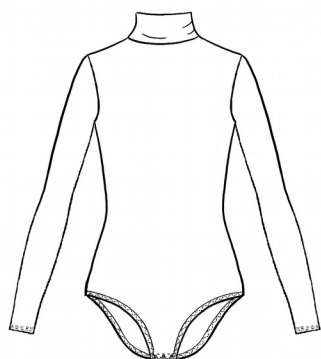
Body s dlouhými rukávy a stojáčkem je tvořeno dvěma vrstvami. Spodní z krémové jemné plavkoviny a vrchní je světle růžový elastický tyl autorsky potisknutý vzorem ‚splynutí v celek‘. Oba materiály jsou splývavé a velmi příjemné na omak, křivkám těla se zcela přizpůsobují. Sukně, která je z praktického i estetického hlediska členěná, je navržena z šesti dílů, vpředu na jedné straně s rozparkem, který dosahuje půlky stehen. Zadní část je výrazná díky třem nařaseným potisknutým volánům aplikovaným kaskádovitě pod sebe, čímž překrývají celou zadní část sukně. Díky použitému splývavému tylu jsou v pohybu velmi svobodné a propůjčují celému modelu svěžest a lehkost. Sukně je z předního pohledu čistá a jednoduchá. Při tanci by totiž příliš klouzavý materiál ve spojení s vícero vrstvami mohl znemožňovat udržení kontaktu v těsném držení na správném místě.

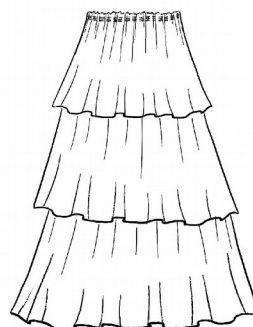
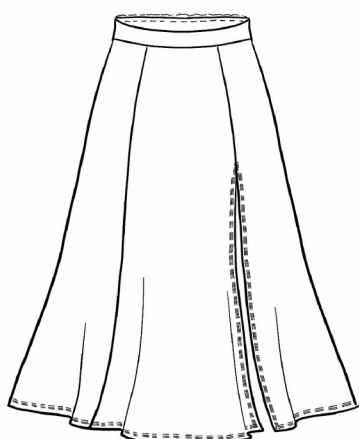
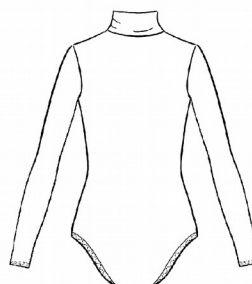
Obrázek č. 20: model č. 3

Model č. 3: technický nákres

Přední pohled

Zadní pohled

Obrázek č. 21: technický nákres modelu 3

Toto dvouvrstvé body se stojáčkem se zapíná pro dobrou pevnost na 3 patentky. Otvory pro dolní končetiny jsou začištěny světle růžovou lemovací gumou a přišity pevným trojkrokovým klikatým stehem. Dlouhé rukávy jsou začištěny řetízkovým čtyřnitým stehem. Taktéž je začištěn rozparek sukně i její dolní okraj. Tímto stehem byly aplikovány i tři řasené volány na zadní straně sukně. Zmíněný materiál „Monako“ o gramáži 140g/m^2 a elastický tyl (viz. 2.7 Volba materiálů).

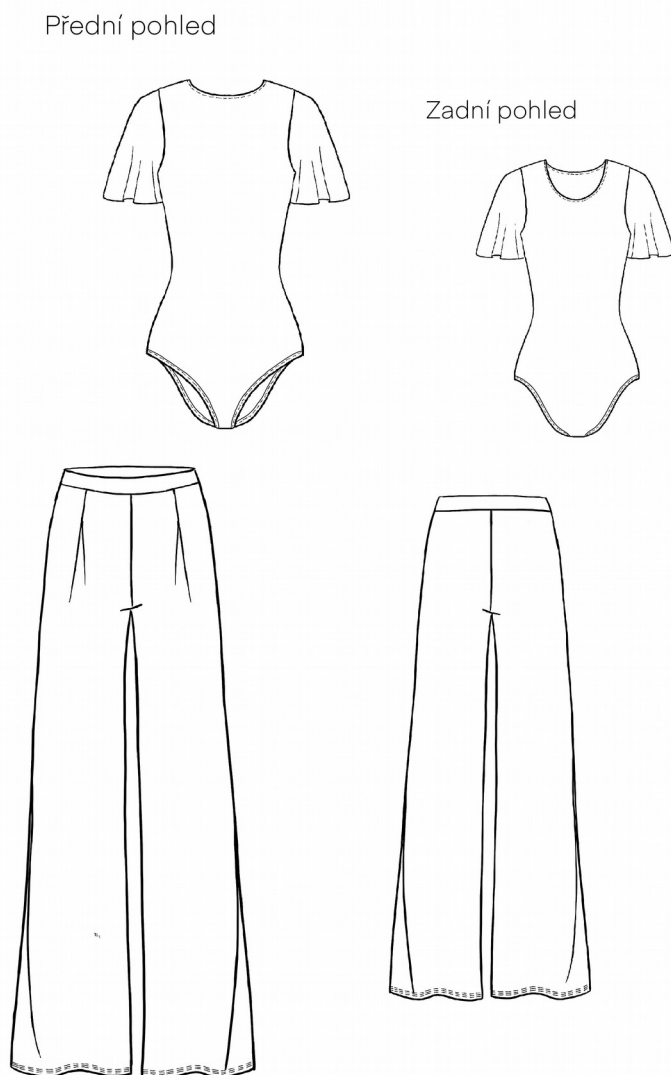
Model č. 4 s užitím vzoru ‚vlnění‘

Tento model je tvořen z tmavomodrých kalhot vpředu s protizáhy, které jsou lehce pod pasem stažené gumou. V kombinaci s lehounkým bodyčkem se zvonovými krátkými rukávy z pleteniny hedvábné na omak, která byla potisknuta drobným velmi rytmickým vzorem zvaným ‚vlnění‘. Zvonové rukávky jsou praktické, jelikož zabraňují nepříjemným pocitům při pocení, které je při tréninku více než běžné. Zároveň jsou ženským ozvláštňením v kombinaci s klasickým tvarem jednobarevných kalhot a tělo obepínajícího body.

Obrázek č. 22: model č. 4

Model č. 4: technický nákres

Obrázek č. 23: Technický nákres modelu 4

Průkrčník tohoto body i otvory pro dolní končetiny jsou začištěny týmž způsobem, lemovacím proužkem tělové pleteniny Monako, použité na oděvu č. 2 a 3. Je tomu tak z důvodu, že vlastní pletenina tohoto topu je příliš jemná a ve stroji nešla hezky zpracovat, zároveň tím tvoří lehce kontrastní ozdobný prvek a použitý materiál propojuje kolekci. Kalhoty mají v pase šikrou gumu a dolní okraje nohavic jsou začištěny čtyřnitým řetízkovým stehem. Materiálem pro body je ultratenká pletenina „New Seta-Sugar“ od firmy Roolltex a kalhoty jsou z polyesterového úpletu o gramáži 180g/m²

Výsledná kolekce v řadě.

Obrázek č. 24: výsledná kolekce v řadě

U každého modelu jsem hledala esteticky příjemné a harmonické spojení křehkosti a hmoty. Éteričnosti s jakýmsi uzemněním. K tomu mi dopomohly splývavé materiály, tmavá modř vedle pudrových tělových barev. Zvonový tvar vedle tělo obepínajícího body nebo čisté plochy v protikladu k jemné a hojné lince desénu.

5. Závěr

Realizace této bakalářské práce mne naučila mnohému. Při psaní jsem si častokrát ujasnila směr, který je mi vlastní. Objevila jsem v praxi jak úskalí tak i výhody zpracovávání jemných pletenin, bavila jsem se u náhodných experimentů při sublimačním tisku nebo také při občas dlouhém nalézání nejvhodnějšího způsobu začištění jednotlivých oděvů. V budoucnu budu jistě pokračovat v hledání vhodných forem pro taneční oděvy. Po této zkušenosti snad naleznu i odvahu pro tvorbu pánských outfitů. Zároveň bych si přála vyhledat na trhu jiné vhodné a udržitelnější materiály.

Velmi jsem se snažila dbát na praktickou stránku věci. Jelikož využitelnost tréninkových oděvů ocení i mí blízcí přátelé, o chuť do práce nebyla nouze. Z estetického hlediska jsem se nechtěla zcela odvrátit od dnešních trendů, jelikož vycházejí z potřeb aktuální doby, nýbrž na ně plynule navazovat a přidat hodnotu, která mi v dnešním tanečním světě schází. Jak už bylo v této bakalářské práci vícekrát zmíněno, tanec je především umění, na což se dnes pozapomíná. Lidé dneška častěji vnímají velký fyzický výkon a důležitost svalové připravenosti těla, ovšem to, co tanci propůjčuje největší lidskou hodnotu, jeho krása a dotek citu, to bývá na běžném tréninku odsunuto na pozadí. Tanec však zůstává uměním založeným na pohybu fyzického těla a kráse vnitřní živoucnosti. Jen pokud jsou v něm obsaženy obě složky v podobné síle, je tanec plnohodnotný. Přála bych si, aby tyto oděvy podpořily vědomí o tom. Pomáhaly klást důraz na poetiku všech věcí. Na sdílení spatřeného jakož i toho subtilnějšího, jako jsou naše city a myšlenky. Co jiného než-li silné vnitřní hnutí člověka pomáhá zušlechťovat charakter? Copak to není jeden z vlastních cílů umění? Dotknout se duše? Ukazovat směr?

5.1 Fotodokumentace

Obrázek č. 25: model č. 3

Obrázek č. 26: model č. 1

Obrázek č. 27: model č. 3

Obrázek č. 28: model č. 3

Obrázek č. 29: model č. 2

Obrázek č. 30 model č. 4

Obrázek č. 31: model č. 3

Obrázek č. 32: model č. 3

Obrázek č. 33: model č. 2

Obrázek č. 34: model č. 1

Obrázek č. 35: model č. 3

Obrázek č. 36: model č. 2

Obrázek č. 37: model č. 3

Obrázek č. 38: model č. 2

6. Zdroje

6.1 Seznam literatury a internetových zdrojů

- [1] ABD-RU-SHIN. *Ve světle pravdy: poselství Grálu*. Stuttgart: Stiftung Gralsbotschaft, 2011. ISBN 978-80-87176-06-1.
- [2] DOSEDLOVÁ, Jaroslava. *Terapie tancem: role tance v dějinách lidstva a v současné psychoterapii*. Praha: Grada, 2012. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-3711-9.
- [3] BRUNTON, Paul. *Duše a umění*. Liberec: Santal, 2012. ISBN 978-80-85965-90-2.
- [4] WAINWRIGHT, Lyndon. *V rytmu tance: standardní a latinskoamerické tance krok za krokem*. Praha: Ikar, 2006. ISBN 80-249-0819-0.
- [5] Hladík Dance Center. Standardní společenské tance. In: *Hdc.cz* [online]. [cit. 2020-09-11]. Dostupné z: <https://www.hdc.cz/tanecni-styly/standardni-tance/>
- [6] Taneční klub Fuego Říčany. Standardní tance. In: *Fuego.cz* [online]. [cit. 2020-10-12]. Dostupné z: <https://www.fuego.cz/o-nas/standardni-tance>
- [7] Fakulta sportovních studií Masarykovy univerzity. Teorie tance. In: *Is.muni.cz* [online]. [cit. 2020-10-12]. Dostupné z: https://is.muni.cz/do/1499/el/estud/fsps/ps09/tanec/web/pages/uvod_spolecenskyTanec.html
- [8] Hladík Dance Center. Standardní tance - Taneční styly. In: *Hdc.cz* [online]. [cit. 2020-10-12] Dostupné z: https://www.hdc.cz/tanecni-styly/#cat_2
- [9] SOKOL, Jan. *Čas a rytmus*. Praha: Oikoymenh, 1996. ISBN 80-86005-15-1.
- [10] DEMBICKÝ, Josef. *Zušlechtování textilií*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2008. ISBN 978-80-7372-321-7.
- [11] Bail-sport. Potisk textilu. In: *Bail.cz* [online]. [cit. 2021-04-02] Dostupné z: <https://www.bail.cz/katalog/cs/zakazkova-vyroba/potisk-textilu-sitotisk-sublimacni-a-digitalni-tisk/>
- [12] FRYDECKÁ, Emilie a kolektiv. *Textil-technika-současnost*. V Liberci: Technická univerzita, 2005. ISBN 80-7372-031-0.
- [13] Tiskové techniky. In: *polygraficketahaky.cz* [online]. [cit. 2021-01-03] Dostupné z: https://www.polygraficketahaky.cz/tiskove_techniky

[14] ŠTOČKOVÁ, Hana. *Textilní zbožíznalství: pleteniny*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2006. ISBN 80-7372-114-7.

[15] Roolltex. Plavkovina Monako. In: *Roolltex.cz* [online]. [cit. 2021-01-03] Dostupné z: <https://roolltex.cz/kategorie-produktu/latky/plavkovina/plavkovina-matna/monako-verona-papillon/>

[16] PALOUČEK, Jan. *Poselství barev*. Brno: Integrál Brno, 2009. ISBN 978-80-87176-03-0.

6.2 Obrázková dokumentace

Obrázek č. 1: Isadora Duncan. [cit. 2020-10-12].

Dostupné [online] z :<https://graphicarts.princeton.edu/2017/12/18/isadora-duncan/>

Obrázek č. 2: Isadora Duncan. [cit. 2020-10-12]. Dostupné [online]

z:<https://www.documentarytube.com/articles/isadora-duncan-the-beauty-of-simple-movements>

Obrázek č. 3: ballroom. [cit. 2020-10-12]. Dostupné [online] z: <https://in.pinterest.com/pin/514325219946073055/>

Obrázek č. 4: tango. [cit. 2020-10-12]. Dostupné [online] z:

<https://cz.pinterest.com/pin/345792077643943401/>

Obrázek č. 5: slowfox. [cit. 2020-11-12]. Dostupné [online] z:

<https://cz.pinterest.com/pin/345792077643943489/>

Obrázek č. 6: EM couture. [cit. 2020-15-12]. Dostupné [online] z:<https://cz.pinterest.com/pin/435864070186627539/>

Obrázek č. 7: dancewear4you. [cit. 2020-10-12]. Dostupné [online] z:

<https://www.dancewearforyou.com.au/products/sasuel-nelly-ballroom-dress>

6.2.1 Obrázková dokumentace ze zdroje autorky

Obrázek č. 8: moodboard

Obrázek č. 9: kresby, linka

Obrázek č.10: proces tvorby prvků pro vzorování

Obrázek č. 11: vzor ‚působ přirozenosti‘

Obrázek č. 12: vzor ‚splnutí‘

Obrázek č. 13: vzor ‚rytmický dotek‘

Obrázek č. 14: vzor ‚vlnění‘

Obrázek č. 15: realizace tisku
Obrázek č. 16: model č. 1
Obrázek č. 17: technický náčrt modelu 1
Obrázek č. 18: model č. 2
Obrázek č. 19: technický náčrt modelu 2
Obrázek č. 20: model č. 3
Obrázek č. 21: technický náčrt modelu 3
Obrázek č. 22: model č. 4
Obrázek č. 23: technický náčrt modelu 4
Obrázek č. 24: výsledná kolekce v řadě
Obrázek č. 25: model č. 3
Obrázek č. 26: model č. 1
Obrázek č. 27: model č. 3
Obrázek č. 28: model č. 3
Obrázek č. 29: model č. 2
Obrázek č. 30: model č. 4
Obrázek č. 31: model č. 3
Obrázek č. 32: model č. 3
Obrázek č. 33: model č. 2
Obrázek č. 34: model č. 1
Obrázek č. 35: model č. 3
Obrázek č. 36: model č. 2
Obrázek č. 37: model č. 3
Obrázek č. 38: model č. 2